

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
KARAR

36.00.2474
Toplantı Yeri
KARS

Toplantı Tarihi ve No: 26.11.2025-356

Karar Tarihi ve No: 26.11.2025-4697

Kars İli, Merkez İlçesi, Esenkent Köyü'nde yer alan, Kamu Orta Malına ait 213 ada 1 parsel ile 246 ada 1 parselde kalan Hendek Kalesi ve Yerleşim Alanı'nın I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilmesi, sit sınırlarının belirlenmesi, sit fişinin hazırlanması ve sit alanı Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Şartlarının belirlenmesi taleplerine ilişkin; Kazı/Yüzey araştırması Başkanı ve Bakanlık Temsilcisi sonuç raporlarının iletilmesine dair Doç. Dr. Akın BİNGÖL'ün 17.11.2020 tarihli başvurusu ve ekleri, Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 23.11.2023 tarihli ve 887054 sayılı cevabi yazısı, Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 07.10.2025 tarihli ve 7372636 sayılı görüş talep yazısı, Karayolları Genel Müdürlüğü 18. Bölge Müdürlüğü'nün 09.10.2025 tarihli ve 1941546 sayılı, 13.10.2025 tarihli ve 1945348 sayılı görüş yazıları, Kars İl Özel İdaresi İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü'nün 15.10.2025 tarihli ve 36707 sayılı görüş yazısı, Kars İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün bila tarihli ve 22101663 sayılı görüş yazısı, Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının 24.11.2025 tarihli ve 3851663 sayılı raporu okundu. Konu ile ilgili bilgi ve belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Kars İli, Merkez İlçesi, Esenkent Köyü'nde yer alan, Kamu Orta Malına ait 213 ada 1 parsel ile 246 ada 1 parselde kalan Hendek Kalesi ve Yerleşim Alanı'na yönelik Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün Doç. Dr. Akın BİNGÖL'ün talep yazısı doğrultusunda Kurul Müdürlüğü uzmanlarınca yapılan yerinde incelemede; bahse konu Hendek Kalesi ve Yerleşim Alanı'nın 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 6 ncı maddesinde belirtilen I. Derece Arkeolojik Sit özelliği taşıdığı anlaşıldığından aynı Kanunun Tespit ve Tescil ile ilgili 7 nci maddesi ve Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik uyarınca I. Derece Arkeolojik Sit olarak tesciline, sit sınırlarının ekte yer alan koordinatlı krokide düzenlediği şekliyle belirlenmesine, bu doğrultuda hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna,

- İlgili Tapu Müdürlüğü'nce Kamu Orta Malına ait 213 ada 1 parsel ile 246 ada 1 parselin tapu kütüğünün beyanlar hanesine "*Bir Kısım I. Derece Arkeolojik Sit Alanıdır.*" şerhinin konularak sonucundan Kurul Müdürlüğüne bilgi verilmesine,

- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarih ve 658 sayılı ilke kararı doğrultusunda;

Hendek Kalesi ve Yerleşim Alanı'nın, I. Derece Arkeolojik Sit Alanı Koruma ve Kullanma Koşullarının:

- I. *Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanlarıdır. Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesine, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenmesine, bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayacağına, ancak;*
 - a) *Resmi ve özel kuruluşlarca zorunlu durumlarda yapılacak alt yapı uygulamaları için müze müdürlüğü'nün ve varsa kazı başkanının görüşüyle konunun koruma kurulunda değerlendirilmesine,*
 - b) *Yeni tarımsal alanların açılmamasına, yalnızca sınırlı mevsimlik tarımsal faaliyetlerin devam edebileceğine, koruma kurullarınca uygun görülmesi halinde seracılığa devam edilebileceğine,*
 - c) *Höyük ve tümülüslerde toprağın sürülmesine dayanan tarımsal faaliyetlerin kesinlikle yasaklanmasına, ağaçlandırmaya gidilmemesine, yalnızca mevcut ağaçlardan ürün alınabileceğine,*

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
KARAR

36.00.2474
Toplantı Yeri
KARS

Toplantı Tarihi ve No: 26.11.2025-356

Karar Tarihi ve No: 26.11.2025-4697

- d) Taş, toprak, kum vb. alınmamasına, kireç, taş, tuğla, mermer, kum, maden vb. ocakların açılmamasına, toprak, curuf, çöp, sanayi atığı ve benzeri malzeme dökülmemesine,*
- e) Bu alanlar içerisinde yer alan ören yerlerinde gezi yolu düzenlemesi, meydan tanzimi, açık otopark, WC, bilet gişesi, bekçi kulübesi gibi ünitelerin koruma kurulundan izin alınarak yapılabileceğine,*
- f) Bu alanlar içerisinde bulunan ve günümüzde halen kullanılan umuma açık mezarlıklarda sadece defin işlemlerinin yapılabileceğine,*
- g) Taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetine tesir etmeyecek şekilde ilgili koruma kurulundan izin almak koşuluyla birleştirme (tevhit) ve ayrılma (ifraz) yapılabileceğine, şeklinde belirlenmesine,*

-2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda belirlenen süre zarfında I. Derece Arkeolojik Sit Alanının Koruma Amaçlı İmar Planının ilgili idaresince hazırlanarak değerlendirilmek üzere Kurulumuza sunulmasına,

-I. Derece Arkeolojik Sit Alanına yönelik her türlü fiziki ve inşai (tevhit, ifraz, kazı, sondaj, onarım, vb.) müdahale öncesi Koruma Bölge Kurulundan izin alınmasına ve izinsiz müdahalelere karşı gerekli güvenlik tedbirlerinin ilgi idarelerce alınmasına;

Karar verildi.